

Notat

Til Børne- og Ungdomsudvalget

Status for handicappolitikken 2023-26

Med dette notat orienteres Børne- og Ungdomsudvalget (BUU) om status på Københavns Kommunes handicappolitik 2023-2026.

Det fremgår af Københavns Kommunes Handicappolitik 2023-2026 (bilag 4), at der i 2025 skal udarbejdes en fælles status på tværs af forvaltninger, som også kan fungere som optakt til en ny handicappolitisk ramme fra 2027.

Arbejdet med handicappolitikken

Socialforvaltningen har med bidrag fra de øvrige forvaltninger udarbejdet den fælles status (bilag 1), der består af to dele:

- Første del giver et indblik i forvaltningernes arbejde med politikens seks målsætninger ved at beskrive udvalgte initiativer, der er taget fra 2023 og frem til sommeren 2025 (initiativer ifm. budget 2026 indgår dermed ikke).
- Anden del samler op på erfaringer med handicappolitikken fra både forvaltninger og Københavns Kommunes Handicapråd.

På Børne- og Ungdomsforvaltningens område er bl.a. medtaget initiativer under mangfoldige børnefællesskaber og pilotprojekt med Nest-klasser under indsatsområde 4. *Børn og unge med handicap lærer og trives bedre i dagtilbud, fritidstilbud og skole.*

Københavns Kommunes Handicapråd har haft mulighed for at kommentere på forvaltningernes status (bilag 2 og 3).

Ift. indsatsområde 4 er Handicaprådet generelt glade for det store fokus og prioritering, som området får, men giver samtidig udtryk for at der bl.a. mangler indsatser for elever, der har højt fravær som følge af, at de for sent får et tilbud om støtte og økonomi til at dække behandlingsbehov for elever i specialtilbud. Handicaprådet peger også på, at klassestørrelserne på specialskolerne over en årrække er steget fra ca. 8 til 10 elever uden tilførsel af ressourcer. Forvaltningen skal hertil bemærke, at klassestørrelserne på nogle skoler er steget, men at midlerne følger barnet, så skolerne får tilført ressourcer, hvis elevtallet øges.

28-08-2025

Sagsnummer i F2
2022 - 7181

Dokumentnummer i F2
8794253

Sagsnummer i eDoc
2022-0150330

Sagsbehandler
Jakob Birklund Andersen

Handicaprådet peger desuden på, at den næstkommende handicappolitik bør være mere forpligtende med målbare målsætninger og have en handleplan med finansiering af tiltag.

Status for handicappolitikken forventes behandlet i Socialudvalget den 8. oktober 2025 med henblik på, at sagen forelægges til efterretning i Økonomiudvalget den 28. oktober 2025 og Borgerrepræsentationen den 13. november 2025.

Bilag

1. Status for Københavns Kommunes Handicappolitik 2023-2026
2. Høringssvar fra Handicaprådet
3. Supplerende bemærkninger fra Handicaprådet
4. Københavns Kommunes Handicappolitik 2023-2026

Status på Københavns Kommunes Handicappolitik for 2023-2026

Status for perioden 2023 – juni 2025

Indledning – fælles status på tværs af forvaltninger

Det fremgår af Københavns Kommunes Handicappolitik 2023-2026, at der i 2025 skal udarbejdes en fælles status på tværs af forvaltninger, som også kan fungere som optakt til en ny handicappolitisk ramme fra 2027.

Denne fælles status består af to dele:

- Del 1 giver et indblik i forvaltningernes arbejde med målsætningerne ved at fremhæve udvalgte initiativer, der er taget fra 2023 og frem til sommeren 2025. Initiativer ifm. budget 2026 indgår dermed ikke. Københavns Kommunes Handicapråd har fået mulighed for kommentere på forvaltningernes status. Deres bemærkninger findes på side 21-23.
- Del 2 samler op på erfaringer med handicappolitikken fra både forvaltninger og Københavns Kommunes Handicapråd. Erfaringerne vil indgå i det forestående arbejde med en ny handicappolitisk ramme fra 2027. Københavns Kommunes Handicapråd bidrager også med et deres perspektiv på erfaringerne med handicappolitikken. De findes på side 25.

“Handicappolitikken sætter retning for de politiske prioriteringer på området i Københavns Kommune for de næste fire år. På den måde er den også et redskab for den løbende dialog på kryds og tværs af borgere, politikere, kommunens medarbejdere, civilsamfundet og erhvervslivet om, hvordan vi i København kan indrette os, sådan at borgere med handicap også får gode betingelser for at leve et godt liv.

De politiske målsætninger i politikken skal kunne drøftes – også kritisk – og være med til at holde fokus på den vigtige handicappolitiske dagsorden.”

(Københavns Kommunes Handicappolitik 2023-2026)

Vision og målsætninger i handicappolitikken

Vision

Den overordnede vision for handicappolitikken er, at borgere med handicap har mulighed for at leve et selvstændigt liv med høj livskvalitet.

Handicappolitikken for 2023-2026 har seks overordnede målsætninger, der understøtter visionen på forskellig vis.

Målsætningerne

1. Mere tillid mellem borgere med handicap og kommunen
2. Lettere adgang til hjælp
3. Københavns Kommune vil arbejde med universelt design, så byen bliver mere tilgængelig for flere
4. Børn og unge med handicap lærer og trives bedre i dagtilbud, fritidstilbud og skole
5. Flere skal have adgang til beskæftigelse og uddannelse
6. Hverdagsliv med livskvalitet

Del 1

Eksempler på indsatser, der understøtter arbejdet med målsætningerne

Status på Handicappolitikken 2023-2026

Forvaltningerne i Københavns Kommune gør i det følgende status på arbejdet med målsætningerne ved at fremhæve udvalgte initiativer, der bidrager til hver målsætning. Formålet er at give aktuelle eksempler på initiativer, der er taget siden 2023 og frem til juni 2025. Det kan være i form af helt nye initiativer, der er besluttet eller sat i gang, bl.a. som led i budgetforhandlinger, ligesom det kan være aktuel status på indsatser, der allerede er godt i gang, eller som forvaltningerne løbende arbejder med som en del af driften.

Der altså ikke tale om et udtømmende billede af, hvordan forvaltningerne arbejder indenfor de enkelte målsætninger. Det betyder også, at der - ud over de nævnte initiativer - i alle forvaltninger findes andre indsatser, som også understøtter handicappolitikens målsætninger. Blandt andet har alle forvaltninger har lavet indsatsplaner under handicappolitikken, som er forelagt de respektive udvalg.

Initiativer i forbindelse med budget 2026 indgår ikke i den tværgående status.

På s. 21-23 fremgår Københavns Kommunes Handicapråds bemærkninger til den tværgående status.

Målsætningerne i handicappolitikken 2023-2026

1. Mere tillid mellem borgere med handicap og kommunen
2. Lettere adgang til hjælp
3. Københavns Kommune vil arbejde med universelt design, så byen bliver mere tilgængelig for flere
4. Børn og unge med handicap lærer og trives bedre i dagtilbud, fritidstilbud og skole
5. Flere skal have adgang til beskæftigelse og uddannelse
6. Hverdagsliv med livskvalitet

Til hver af handicappolitikens seks målsætninger knytter sig særlige prioriteringer enten på forvaltningsniveau eller på tværs af flere forvaltninger, som skal bidrage til at nå målet. De særlige prioriteringer fremgår under målsætningerne i de efterfølgende slides.

1. Mere tillid mellem borgere med handicap og kommunen (1/2)

I Handicappolitikken 2023-2026 er der særligt fokus på følgende:

- Øge tilfredsheden med dialogen og samarbejdet på socialområdet for borgere med handicap og deres pårørende (Socialforvaltningen)
- Styrke sagsbehandlingen i jobcentrene via kompetenceudvikling af medarbejdere med fokus på at øge viden, forståelse og betydning af handicap (Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen)

- Socialforvaltningen er ved at fastlægge, hvordan den fremtidige borgerinddragelse via formelle Centerråd kan sikre løbende dialog om behov for forbedringer – herunder også for målgruppen med handicap.
- Med budget 2025 blev det besluttet at videreføre en tidligere bevilling fra 2021 om løft af antallet af sagsbehandlere til børn og voksne med handicap samt udsatte voksne og voksne med sindslidelse med 22,7 mio. kr. årligt fra 2025 og frem samt 10,9 mio. kr. til kompetenceudvikling og nye metoder til borgerinddragelse mhp. bedre overholdelse af sagsbehandlingsfrister.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

- Der er i 2023 lavet en reorganisering af indsatsen for målgruppen (jf. pkt. 5), bl.a. for at styrke rammerne for sagsbehandlingen i jobcentrene. BIF arbejder i den forbindelse med kompetenceudvikling på tre niveauer.
 1. I 2023 gennemgik alle medarbejdere med borgerkontakt e-læring om brug af kompensationsloven og Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats til borgere med funktionsnedsættelser i forhold til arbejdsmarkedet.
 2. Alle nye medarbejdere, som arbejder med jobparate og sygedagpengemodtagere, får introduktion til opsporing af og muligheder for hjælp til borgere med funktionsnedsættelser.
 3. Nøglemedarbejdere deltager i målrettet kompetenceudvikling – både eksternt, internt og som sidemandsoplæring – om bl.a. redskaber til samtaler med psykisk sårbare, facilitering af særlige jobsøgningskurser for målgruppen og sagsbehandling i komplekse sager på tværs af ydelser.

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne

Socialforvaltningen

- Fra årsskiftet 2025 har Socialforvaltningen gennemgået en større organisationsændring for at skabe en enklere og mere overskuelig forvaltning, så borgere lettere kan finde den rette hjælp. Blandt andet er de borgerrettede indgange, alle myndighedssagsbehandlere på tværs af målgrupper, samt lavtærskeltilbud i Socialforvaltningen blevet samlet.

Forvaltningen har som klar målsætning, at borgerne så vidt som overhovedet muligt skal skånes for negative konsekvenser i forbindelse med omorganiseringen, men det kan desværre ikke undgås, at det i en overgangsperiode vil kunne mærkes for en del af de borgere, der er i kontakt med forvaltningen, bl.a. i form af skift af sagsbehandlere og lignende. I 2025 er fokus på implementering af den nye organisation og på at indfri det potentiale, som den skal medføre.

1. Mere tillid mellem borgere med handicap og kommunen (2/2)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne (fortsat)

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (fortsat)

- Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har været tilsluttet Solsikkeprogrammet siden 2023. Medarbejdere i forvaltningen er opmærksomme på solsikkens betydning og hvilke hensyn de skal vise til mennesker, der bærer den. Det er muligt at få udlevere en solsikkensnor i alle borgerindgange i Jobcenter København.
 - Med en bevilling fra budget 2023 blev sagsstammer for gruppen af sygedagpengemodtagere og jobafklaringsforløb nedsat. Det vurderes at have været medvirkende til en forbedring i de samlede resultater for arbejdet med målgrupperne. Da funktionsnedsættelser ikke registreres særskilt, kan kun de generelle resultater oplyses: Afgang til job og uddannelse er hhv. 66 pct. fra sygedagpenge og 33 pct. fra jobafklaringsforløb. Afklaring til fleksjob eller førtidspension er hhv. 13 procent fra sygedagpenge og 25 procent fra jobafklaringsforløb.
-

2. Lettere adgang til hjælp (1/2)

I Handicappolitikken 2023-2026 er der særligt fokus på følgende:

- At lette arbejdsgangen for borgeren i forbindelse med ansøgning om hjælp og opfølgning på hjælpen, fx ved afbureaukratisering og ved at bruge eksisterende oplysninger bedre (Socialforvaltningen)
- Større gennemsigtighed i sagsprocessen (Socialforvaltningen)
- Påvirke nationale dagsordener i forhold til gennemsigtighed, digital adgang til egne oplysninger og afbureaukratisering på baggrund af kommunens konkrete erfaringer og ønsker, samt forfølge konkrete muligheder for forsøgsordninger mv. (Socialforvaltningen, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen)
- Afbureaukratisering og regelforenkling for at skabe bedre arbejdsgange og frigøre tid til kerneopgaven (Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Socialforvaltningen)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne

Socialforvaltningen

- Socialborgmesteren henvendte sig i 2023 til socialministeren og foreslog en række regelforenklinger og redskaber til beregning af tabt arbejdsfortjeneste, som hun opfordrede til, at ministeren arbejdede videre med ifm. regeringens afbureaukratiseringsdagsorden. Regeringen og KL har nu nedsat en arbejdsgruppe, der skal afsøge mulige modeller for en forenkling af reglerne om tabt arbejdsfortjeneste.
- Socialforvaltningen er i øjeblikket i gang med et forsøg med forenkling af reglerne om dækning af merudgifter til forældre med børn med handicap. Forsøget, som er godkendt af Socialministeriet, løber frem til marts 2026. I juni 2025 blev et lovforslag om forenkling af merudgiftsydelsen vedtaget, som bl.a. indebærer et mere ensartet og enkelt udmålingssystem på børne- og voksenområdet med to niveauer for udbetaling af hjælp, samt at ydelsen skifter navn til kompensationsydelsen.
- Socialforvaltningen har i 2024 forenklet opfølgningen af sager om borgerstyret personlig assistance (BPA). Forvaltningen har bl.a. ændret i typen af opfølgning og kadencen i visse typer af BPA-ordninger, så borgeren i højere grad kan vælge formatet for opfølgningen og så opfølgningen som hovedregel i stedet for hvert andet vil ske hvert tredje år.

2. Lettere adgang til hjælp 2/2

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne (fortsat)

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

- Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har siden 2023 øget fokus på tidlig opsporing og målretning af indsatsen til borgere, så borgere modtager relevant hjælp fra starten og hurtigere kan få afklaret, hvilke behov for hjælp, der måtte være på en arbejdsplads.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

- I 2022 igangsatte Sundheds- og Omsorgsforvaltningen et større arbejde med at afbureaukratisere og forenkle regler, herunder arbejdsgange, efter ønske fra Sundheds- og Omsorgsudvalget. Afdækningen af i alt 536 regler resulterede i en forenkling af 57 regler, og 23 regler blev afskaffet. Hertil kom 18 mulige forslag til forbedringer i forvaltningens digitale omsorgssystem, Cura.

Tværgående

- I august 2024 har Socialudvalget, Sundheds- og Omsorgsudvalget, Børne- og Ungdomsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget vedtaget "Sammen kan vi mere – Trivselsstrategi for Københavns Børn og Unge 2024–2030". Strategien har til formål at styrke og koordinere kommunens indsatser på tværs af alle fire forvaltninger for at fremme trivsel blandt børn og unge, bl.a. så brugerne oplever en høj grad af sammenhæng og relevans i den støtte, de modtager.

3. Københavns Kommune vil arbejde med universelt design, så byen bliver mere tilgængelig for flere

I Handicappolitikken 2023-2026 er der særligt fokus på følgende:

- Universelt design og tilgængelighed tænkes ind i de løsninger, vi laver i byen, både når det gælder det fysiske rum, digitale løsninger, kommunens hjemmesider og i servicedesign (Teknik- og Miljøforvaltningen og de øvrige forvaltninger på deres områder)
- Kortlægning, udformning og indarbejdelse af tilgængeligheds løsninger i alt anlægsarbejde og myndighedstilladelser for at sikre lige adgang for alle byens brugere (Teknik- og Miljøforvaltningen)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne

Teknik- og miljøforvaltningen

- Teknik- og Miljøforvaltningen har lavet en kortlægning af fremkommelighed/tilgængelighed i kommunen. Indsatsen omhandler en udpegning af steder, hvor tilgængeligheden kan forbedres. Forvaltningen bemærker, at der arbejdes videre med analysens procesanbefalinger, hvilket blandt andet vedrører kompetenceopbygning i forvaltningen. Der er iværksat et partnerskab med Bevica Fonden på baggrund af resultaterne, som har fokus på udvikling af medarbejdernes vidensniveau og kompetencer inden for universelt design. Partnerskabet skal understøtte Københavns Kommunes arbejde med universelt design gennem udvikling af workshops og værktøjer i samarbejde med Bevica Fondens tværfaglige forskningsnetværk.

- I Teknik- og Miljøforvaltningen er det et fortløbende tiltag at udbedre tilgængelighedsproblemer på baggrund af konkrete borgerhenvendelser. Forvaltningen har en mindre pulje på 0,5 mio. kr. årligt af driftsmidler til at gennemføre tiltag for at implementere universelt design i de fysiske forandringer, såsom ramper, nedsænket kantsten, ledelinjer, lydfyr, bænke mv.
- Der er et nyt administrationsgrundlag for opmærkning af udeservering, som trådte i kraft den 1. januar 2025. Initiativet vil gøre det lettere at stille krav til tilgængelighed og fremkommelighed på fortovsarealer og øge kontrollen med overholdelsen heraf. Forvaltningen forventer, at etableringen er færdig ved udgangen af 2025, hvorefter der løbende vil være en opgave med at etablere opmærkning i forbindelse med nye udeserveringstilladelser. Forvaltningen er pr. den 1. januar 2025 gået fra 4 til 16 tilsynsførende som bl.a. har til opgave at sikre, at opmærkningerne overholdes.
- Fremkommelighed og tilgængelighed i byrummet er et fortløbende fokusområde i Teknik- og Miljøforvaltningen, når der gives tilladelser efter Vejloven til opstilling i byrummet. Enheden har udarbejdet konkret materiale om tilgængelighed ved arrangementer i form af en pjece fra 2024, der både på kort og langt sigt kan tjene som vejledende materiale internt og eksternt. Den skærpede viden om tilgængelighed ved arrangementer kan således videreformidles til arrangører som en del af sagsbehandlingen, så de i sidste ende kan udforme et mere inkluderende og tilgængeligt arrangement.

3. Københavns Kommune vil arbejde med universelt design, så byen bliver mere tilgængelig for flere (2/3)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne (fortsat)

Teknik- og miljøforvaltningen (fortsat)

- Ved seneste årlige gennemgang af eksternt rettede internetsider under forvaltningen blev der igangsat en proces for at gøre dele af Københavner kortet mere tilgængelig ved listevision, der kan oplæses for synshandicappede

Økonomiforvaltningen

- Der er i budget 2024 afsat 3 mio. kr. fra 2024-2026 til at forbedre tilgængeligheden i 5-6 af kommunens bygninger primært via ramper, elevatorer m.m. Økonomiforvaltningen arbejder pt. på at udvælge og screene ejendommene, prioritere indsatser inden for de forskellige typer af handicap samt opsamle erfaringer til fremadrettede indsatser.

Børne- og Ungdomsforvaltningen

- Københavnske skoler har forskellige fysiske rammer, nogle skoler har til huse i ældre bygninger, mens andre er nybyggede. Det er som udgangspunkt op til skolerne selv at udnytte de lokale muligheder for at tilpasse den fysiske indretning, så den bedst muligt understøtter elevernes forskellige behov, herunder at tilgodese elever med behov for specialpædagogisk støtte. Det kan fx være muligheder for afskærmning, pausestationer e.l. Udover de fysiske rammer kan dagtilbud og skoler også arbejde med tilgængelighed i de pædagogiske metoder og organiseringen af tilbud. I skolerne kan det fx være i forbindelse med undervisningsdifferentiering, holddeling og brug af co-teaching.

Kultur- og Fritidsforvaltningen

- I perioden 2022-2024 har Kultur- og Fritidsforvaltningen gennemført et flerårigt webtilgængelighedsprojekt med det formål at sikre implementeringen af webtilgængelighedsloven på forvaltningens digitale løsninger. Som resultat er forvaltningens hjemmesider og webapplikationer – som er omfattet af lovgivningen – blevet udbedret og gjort tilgængelige for alle borgere, herunder personer med funktionsnedsættelser. Sideløbende har forvaltningen iværksat et kompetenceløft på området gennem udvikling og udrulning af bl.a. et e-læringsforløb, afholdelse af en temadag samt udarbejdelse af praktiske vejledninger. Projektet har sikret kontinuerlig overholdelse af webtilgængelighed ved opkvalificering af indkøbsområdet gennem udarbejdelse af webtilgængelighedskrav til udbud og kontrakter til gavn for hele kommunen.
- Som en del af Kultur- og Fritidsforvaltningens indsatsplan under Handicappolitikken er der fokus på at øge digital inklusion og digital tilgængelighed. Dette sker gennem styrkelse af arbejdet med profilerede indsatser, der løfter og styrker udsatte gruppers muligheder for brug af digitale løsninger, hvor der arbejdes differentieret og med forskellige elementer. Derudover gennemføres løbende test og justeringer af digitale selvbetjeningsløsninger og hjemmesider, så de lever op til gældende tilgængelighedskrav.

3. Københavns Kommune vil arbejde med universelt design, så byen bliver mere tilgængelig for flere (3/3)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne (fortsat)

Kultur- og Fritidsforvaltningen (fortsat)

- Kultur- og Fritidsudvalget har før sommeren 2025 sendt handleplan for tilgængelighed og universelt design i høring. Handleplanen er en plan under Kultur- og Fritidspolitikken 2023-2026, som har til formål at løfte tilgængelighed til og arbejde for at løfte handicapvenligheden på kultur- og fritidstilbuddene i København. Det foreslås, at handleplanen tager udgangspunkt i en bredere forståelse af tilgængelighed med universelt design som tilgang. Planen har et særligt fokus på både ældre og borgere med handicap, men det vil ske indenfor rammen af universelt design, da denne tilgang vil tilgodese en bredere brugergruppe og komme flere til gavn samt have fokus på ligeværdig adgang.
- Kultur- og Fritidsforvaltningen arbejder efter politisk beslutning aktuelt med universelt design i flere udvalgte nybyggerier. Universelt design indarbejdes som en del af planlægningen af ny idrætsfacilitet i forbindelse med specialskole på Ørestad Boulevard, ligesom det er prioriteret i udvikling af et nyt havnebad ved Fisketorvet. Derudover er der arbejdet særligt med øget tilgængelighed i planlægning af ny svømmehal på Beauvaisgrunden.

4. Børn og unge med handicap lærer og trives bedre i dagtilbud, fritidstilbud og skole (1/2)

I Handicappolitikken 2023-2026 er der særligt fokus på følgende:

- At flere børn skal trives og lære i kommunens almene dagtilbud, skoler og fritidstilbud, så færre har brug for henvisning til segregerede specialtilbud (Børne- og Ungdomsforvaltningen)
- At øge andelen af børn i specialtilbud, der opfylder forudsætningerne for at blive optaget på en ungdomsuddannelse (Børne- og Ungdomsforvaltningen)
- At nedbringe skolefravær for børn og unge i specialtilbud (Børne- og Ungdomsforvaltningen, Socialforvaltningen)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne

Børne- og Ungdomsforvaltningen

- Med budget 2025 er der afsat godt 570 mio. kr. over fire år til initiativet "Mangfoldige Børnefællesskaber", der skal understøtte at flere børn og unge kan have deres hverdag i de almene dagtilbud og skoler og færre får behov for segregerede specialtilbud. Som led i indsatsen skal skolerne selv visitere til specialindsatser i almen, så eleverne kan få hurtigere hjælp og støtte. Samtidig er der afsat midler til kompetenceopbygning, flere voksne i indskolingen, mere ledelse og tid til faglig dialog på skolerne samt til styrket forældredialog og til overgangspædagoger, der skal bidrage til, at flere børn fra almene dagtilbud kan starte i en almen skole. Hertil bliver supporten til dagtilbud og skoler mere praksisnær og vil i højere grad fokusere på forebyggende og tidlig indsats samt på indsatser rettet mod fællesskaberne.
- Mangfoldige Børnefællesskaber skal ses i et tiårs forandringsspektiv, hvor almenområdet gradvis styrkes og udvikles, så det kan mere for flere. Indsatsen kan også bidrage til at mindske særligt omfattende skolefravær, ved at flere elever og forældre oplever, at de får den rette støtte i tide. Det skal ses i sammenhæng med eksisterende indsatser, fx at Holbergskolen varetager både hospitalsundervisning og sygeundervisning af elever i hjemmet, der bl.a. skal understøtte eleven i efterfølgende at vende tilbage til klassen.
- Der er desuden i budget 2025 afsat midler til et pilotprojekt med Nest-klasser, der startes op på Lundehusskolen fra skoleåret 2026/27. Her kan der særligt gøres erfaringer med et klassefællesskab sammensat af elever både med og uden autisme.

4. Børn og unge med handicap lærer og trives bedre i dagtilbud, fritidstilbud og skole (2/2)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne (fortsat)

Socialforvaltningen

- Børnehjemmene Baunegaard og Elmehuset, som er målrettet børn og unge med autisme, som er anbragt uden for hjemmet, har modtaget specialrådgivningsforløb fra VISO (den nationale viden- og specialrådgivningsorganisation) for at nedbringe skolefraværet hos børn og unge med autisme anbragt uden for hjemmet.
- Der er etableret et tættere samarbejde på ledelsesniveau mellem børne- og ungehjem for børn og unge med handicap i SOF og specialskoler i BUF (kategori 4-skoler) for hurtigere at sætte ind i forhold til skolefravær og sygdom.

Tværgående

- Hertil samarbejder Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen om initiativet U-start, som hjælper børn med massivt skolefravær tilbage i skole. Indsatsen afprøves på fem skoler på Amager. De første erfaringer viser, at de fleste børn får mindre fravær. I 2025 besluttet det, om U-start skal justeres samt om og hvordan indsatsen kan udbredes. Bl.a. er der behov for at styrke samarbejdet med professionelle fra handicapområdet, herunder autismehuset og det er en forventning, at den nye organisering i Socialforvaltningen understøtte dette gennem samlingen af hele myndighedssagsbehandlingen på børneområdet.

5. Flere skal have adgang til beskæftigelse og uddannelse – Københavns Kommune vil føre an som det gode eksempel (1/3)

I Handicappolitikken 2023-2026 er der særligt fokus på følgende:

- Flere borgere med handicap og funktionsnedsættelser skal i job (Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen)
- Initiativer, der gør Københavns Kommune til en attraktiv og rummelig arbejdsplads, hvor der er plads til forskellighed og hvor der tages skånehensyn (Økonomiforvaltningen og de øvrige forvaltninger inden for deres områder)
- At stille krav i beskæftigelsesklausulen til kommunens leverandører om ansættelse af personer med handicap (alle forvaltninger)
- Kommunen opfylder måltal for fleksjob med kommunen som arbejdsplads (alle forvaltninger)
- Øge brugen af handicapkompenserende ordninger (Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

- Beskæftigelses- og Integrationsudvalget har siden 2022 haft borgere med handicap som særligt fokusområde, hvilket betyder, at der i dag er bl.a. koordineres på tværs af forskellige målgrupper i jobcentret, arbejdes med "sømløse forløb" i overgange mellem ydelser, og der findes nøglepersoner, der vejleder alle jobcentermedarbejdere med borgerkontakt om handicapkompenserende ordninger og øvrige indsatser til borgere med funktionsnedsættelser.
- Der er i 2023 iværksat en opsporende indsats for at identificere ledige borgere i jobcentret med funktionsnedsættelser, der har brug for ekstra hjælp til at komme på arbejdsmarkedet.
- Siden 2024 har jobcentret haft tilbud om peer to peer-mentorer til målgruppen. En "peer to peer-mentor" er en mentor, der selv har funktionsnedsættelser, der har givet en barriere i forhold til arbejdsmarkedet. Peer to peer-mentorerne har gennemgået et særligt uddannelsesforløb, der giver dem redskaber til at være mentorer.
- Status på forvaltningens arbejde med målgruppen er, at der i 1. kvartal 2025 er opsporet 350 jobparate ledige og sygemeldte med funktionsnedsættelser, som har modtaget en målrettet indsats. Det kan både være interne/eksterne tilbud, fulgt til dørs af specialiseret sagsbehandler eller at den eksisterende sagsbehandler har fået sparring/vejledning til selv at kunne levere relevant indsats.

5. Flere skal have adgang til beskæftigelse og uddannelse – Københavns Kommune vil føre an som det gode eksempel (2/3)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne (fortsat)

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (fortsat)

- I 2025 har ca. 110 borgere fået bevilget en "peer to peer-mentor" på tværs af ydelsesgrupper og det første målrettede jobsøgnings- og mestringsforløb blev gennemført i juni 2025 med ca. 50 deltagere, og siden er flere forløb gennemført.
- BR vedtog i maj 2025 aftale om ressortændringer, som medfører, at en stor del af ungeindsatsen fra 2026 samles i BIF, herunder Særligt tilrettelagt Ungdomsuddannelse, Forberedende Grunduddannelse, og Ungdommens Uddannelsesvejledning. En samling af området i BIF vil muliggøre bedre overgange fra uddannelse til arbejdsmarkedet.

Økonomiforvaltningen

- Oplysningsmateriale og e-læring om ubevidste bias (bl.a. med hensyn til psykiske og fysiske handicap): ØKF har udviklet oplysnings- og uddannelsesmateriale, som skal øge bevidstheden om bias målrettet ledere og ansættelsesudvalg. Alle forvaltninger arbejder med implementering af materialet med mulighed for rådgivning og sparring fra Ligestillingsenheden. I 2025 lanceres i supplement hertil en ny e-læring målrettet alle medarbejdere i kommunen om ubevidst bias. Formålet med indsatsen er at klæde kommunens ansatte på til at imødegå og håndtere ubevidst diskrimination, forskelsbehandling og bias.

- Fokuspunkt om fysisk tilgængelighed og beskæftigelse af borgere med handicap i KK's ejerstrategier for de større kommunale selskaber: Kommunen varetager sine interesser i selskaberne ved anvendelse af de styringsværktøjer, som er til rådighed via forvaltningen og de af kommunen udpegede bestyrelsesmedlemmer. Fælles for alle selskaberne er, at der i deres ejerstrategi er indsat følgende passus i relation til digitalisering: "Københavns Kommune ønsker, at de kommunale selskaber anvender digitale løsninger i det omfang, det er muligt. Hvor selskaberne har borgerkontakt, skal det tilstræbes, at der tilbydes ikke-digitale løsninger ift. borgere, som har behov for denne mulighed." Herudover er der tilføjet relevante afsnit om fysisk tilgængelighed og beskæftigelse af borgere med handicap i kommunens ejerstrategi for de pågældende selskaber. Ved næste opdatering af ejerstrategierne for selskaberne (påbegyndes i 1. halvår 2026) vil ØKF Rådhuset blandt andet have fokus på målsætninger i Københavns Kommunes Handicappolitik 2023-2026 om fysisk tilgængelighed og beskæftigelse af borgere med handicap.

Tværgående

- Beskæftigelsesklausulen blev revideret i 2023. Den reviderede beskæftigelsesklausul trådte i kraft 1. august 2023 og indebærer, at leverandører (af en vis størrelse) skal foretage en obligatorisk vurdering af potentialet for ansættelse af personer med handicap. Evaluering af beskæftigelsesklausulens brug og effekt påbegyndes i sommeren 2025

5. Flere skal have adgang til beskæftigelse og uddannelse – Københavns Kommune vil føre an som det gode eksempel (3/3)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne (fortsat)

Tværgående (fortsat)

- Københavns Kommune fastsætter måltal for de særlige jobordninger, herunder for fleksjob med kommunen som arbejdsplads. Målet for 2024 var 900 ansatte i fleksjob i Københavns Kommune, og målopfyldelsen var på 113 pct. på tværs af forvaltninger. Borgerrepræsentationen fik den 6. marts 2025 årsstatus for de særlige jobordninger i Københavns Kommune som arbejdsplads for 2024.

Fleksjob – status over antal ansættelser i KK 2024 (opgjort på antal ansatte i december 2024)			
Forvaltning	Status	Måltal	Målopfyldelse i procent
BIF	87	47	185 pct.
BUF	274	376	73 pct.
KFF	48	33	145 pct.
SOF	207	157	132 pct.
SUF	249	164	152 pct.
TMF	65	52	125 pct.
ØKF	84	70	120 pct.
KK samlet	1014	900	113 pct.

6. Hverdagsliv med livskvalitet (1/3)

I Handicappolitikken 2023-2026 er der særligt fokus på følgende:

- Understøtte at børn, unge og voksne med handicap kan deltage i sociale fællesskaber og fritidsaktiviteter, der bidrager til et styrket netværk og livskvalitet for den enkelte bl.a. i samarbejde med civilsamfundet (Kultur- og Fritidsforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Socialforvaltningen)
- At udvikle mere specialiserede og fleksible institutioner, dag- og botilbud, som bl.a. bedre kan imødekomme forskellige behov hos borgere og tage højde for, at behovene kan ændre sig over tid (Socialforvaltningen)
- At bo- og dagtilbuddene støtter borgerne i at udnytte deres fulde potentiale i forhold til skolegang uddannelse og beskæftigelse (Socialforvaltningen)
- Mere forebyggelse og sundhedsfremme, som kan bidrage positivt til den enkeltes livskvalitet og udskyde aldersrelaterede sygdomme og funktionsnedsættelser (Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Socialforvaltningen)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne

Socialforvaltningen

- Socialforvaltningen udvider i 2026 bostøtteindsatsen for borgere med handicap – særligt på autismeområdet – så der er flere former for bostøtte til borgere med lavere støttebehov (fx gruppeforløb og peer-indsatser), men også udvidelse af bostøtteindsatsen for borgere med mere omfattende støttebehov.
- Københavns Autismehus, der er planlagt til at åbne i slutningen af august 2025, er for borgere i alle aldre med en autismediagnose. Socialforvaltningens forebyggende indsatser på autismeområdet flytter ind i huset, der også bliver et samlingssted for forældre- og pårørendesamarbejde og for de tilbud, civilsamfundet har til københavnere med autisme.
- Ateam er opstartet som en pendant til Hverdagsaktivisterne, hvor der arbejdes med fællesskaber gennem frivillighed og frivilligt arbejde. Ateam er målrettet borgere med autisme og eller ADHD.
- Begyndende samarbejde med den frivillige organisation Helteakademiet på to børne- og ungehjem for børn og unge med handicap, hvor frivillige kommer ud på tilbuddene og leger og laver aktiviteter med børnene og de unge.
- Videreførelse af driftstilskud i 2025 til dagtilbuddet Kilden for borgere med erhvervet hjerneskade samt voksenklubben Lavuk, som er et klubtilbud for borgere med varige fysiske og psykiske funktionsnedsættelser.

6. Hverdagsliv med livskvalitet (2/3)

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne (fortsat)

Socialforvaltningen (fortsat)

- Børne- og Ungehuset Elmehuset har i 2024 tilpasset de eksisterende rammer, så de i højere grad kan imødekomme børn og unge med mere komplekse støttebehov. Det er både gennem kompetenceudvikling af personalet samt mindre justeringer af de fysiske rammer.
- Der er siden 2023 sket en kapacitetstilpasning på dagtilbudsområdet indenfor § 104 aktivitets- og samværstilbud målrettet mennesker med autisme og et stort til fuldstændigt støttebehov. Dette er sket ved at flytte tilbuddet Vika fra Roskilde til Vanløse (Jydeholmen) og udvide kapaciteten med fire femdagspladser, så der nu er 18 femdagspladser på tilbuddet. Desuden pågår etableringen af tilbuddet Bogholder Allé, hvor der etableres op til 25 femdagspladser for borgere med stort til fuldstændigt støttebehov afhængigt af de konkrete borgeres støtte- og strukturbehov.
- Siden 2023 er der sket en kapacitetstilpasning på handicapområdet med åbning af nye botilbud og udvidelse af antallet af pladser (bla. Thomas Laubsgade 15, Smedestræde, Sundevedsgade, 4 pladser på Fredskovvej og 4 pladser på Baunegården).
- Etablering i 2025 af et specialiseret, udkørende geriatrisk team, der skal sikre, at ældre beboere på længerevarende botilbud i får en sammenhængende og specialiseret sundhedsfaglig indsats af høj kvalitet. Teamet skal håndtere aldersbetingede sygdomme, styrke forebyggelse og understøtte en værdig afslutning på livet.

- Socialforvaltningen har i 2024 og 2025 udbredt ordningen med faste læger på botilbud, herunder på botilbud for borgere med handicap. Alle længerevarende botilbud har i dag tilknyttet en fast læge, som beboerne kan tilmelde sig som deres alment praktiserende læge, og som kommer fast på botilbuddet til konsultationer mv. Den faste læge har desuden et fast antal timer pr. måned til rådgivning og undervisning af personalet med henblik på at øge den sundhedsfaglige indsats blandt medarbejderne.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

- SUF har etableret et telefonisk tilbud om forebyggende samtaler om alkohol, som også er tilgængeligt for de københavnere, som måtte have udfordringer i forhold til mobilitet.
- Med den nye ældrelov, som trådte i kraft 1. juli 2025, og de afsatte midler til reformen er der igangsat en større omstilling af hjemmeplejen og visitationen, som bidrager til at styrke livskvaliteten. Ligeledes er der afsat midler til konkrete forebyggende indsatser som borgere med aldersrelaterede funktionsnedsættelser kan indgå i.

Kultur- og Fritidsforvaltningen

- I juni 2024 vedtog Kultur- og Fritidsudvalget en Idrætsplan for at få flere fysisk aktive københavnere. Handleplanen er en plan under Kultur- og Fritidspolitikken 2023-2026.

6. Hverdagsliv med livskvalitet 3/3

Udvalgte initiativer fra forvaltningerne (fortsat)

- Kultur- og Fritidsforvaltningen har som en del af Idrætsplanen og Kultur- og Fritidspolitikken fokus på børn og unge med særlige behov og funktionsnedsættelser og arbejder løbende med at videreudvikle eksisterende idrætssociale indsatser og metoder, der er med til at understøtte, at udsatte børn og unge bliver introduceret, brobygget og fastholdt i kultur- og fritidslivet. Behovet for indsats målrettet børn og unge med særlige behov og funktionsnedsættelser har været løftet men er ikke blevet prioriteret ved budgetforhandlingerne.
- Kultur- og Fritidsforvaltningen afholder bl.a. FerieCamps for børn med særlige behov, der afvikles på og i samarbejde med specialskoler på særligt Amager. I 2024 blev der afholdt 10 camps, som forvaltningen samarbejder med organisationen Specialsport om.
- Som en del af Idrætsplanen har Kultur- og Fritidsforvaltningen desuden et særligt fokus på at styrke deltagelsen blandt udsatte voksne i idrætsfællesskaber. Pr. 1. januar 2025 er der afsat midler til et toårigt pilotprojekt, som skal introducere og inkludere flere voksne borgere over 30 år, der er udsatte af forskellige årsager – herunder borgere med fysiske og/eller psykiske helbredsudfordringer. I projektet ønsker Kultur- og Fritidsforvaltningen at samarbejde med lokale idrætsforeninger og -aktører, civilsamfundsorganisationer samt andre forvaltninger. Formålet er at hjælpe flere udsatte voksne med at finde de rette idrætstilbud, f.eks. gennem økonomisk støtte, vejledning og tilpassede idrætstilbud, der tager højde for målgruppens behov.

Handicaprådets bemærkninger, august 2025 (1/2)

1. Mere tillid mellem borgere med handicap og kommunen

- Rådet bemærker, at der ifm. midtvejsstatussen ikke har været foretaget en undersøgelse af borgernes tilfredshed med, og tillid til, kommunen. Det er rådets oplevelse, at organisationsændringerne i Socialforvaltningen har bidraget negativt hertil bl.a. pga. udfordringer med rette kompetencer hos sagsbehandlerne.
- Yderligere vil rådet gerne opfordre til, at de nye bruger-råd etableres hurtigst muligt med henblik på at sikre dialog mellem kommunen og brugerne.

2. Lettere adgang til hjælp

- Rådet gør opmærksom på, at der er behov for mere hjælp og støtte til forældre, når deres barn får en ny diagnose. Dette behov inkluderer en generel introduktion til området samt, blandt andet, at blive klædt bedre på ift. at kunne udarbejde skriftlige ansøgninger for merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste. Rådet foreslår peer-to-peer rådgivning som en hjælpende hånd.
- Yderligere opfordrer rådet Københavns Kommune til at give borgerne digital adgang til egne oplysninger. Københavns Kommune bør ikke afvente nationale tiltag, men bør i stedet undersøge mulighederne for selv at implementere et sådan tilbud til borgerne. Dette vil forbedre borgernes mulighed for selv at tilgå vigtige informationer, hvilket gør det lettere for dem at få adgang til den nødvendige hjælp.

3. Københavns Kommune vil arbejde med universelt design, så byen bliver mere tilgængelig for flere

- Rådet finder det meget positivt, at universelt design forstås i en bredere kontekst og at begrebet løbende inkluderes i kommunens strategier for dets fysiske rammer.
- I forlængelse af ovenstående vil rådet gerne opfordre til, at begrebet får et større fokus i Børne- og Ungdomsforvaltningen, således at det tydeligt bliver en målsætning for de fysiske rammer i forvaltningens institutioner.
- Herudover ser rådet et behov for fokus på unge, som ikke selv er i stand til at bruge NemID, og hvor forældrene skal have adgang.

Handicaprådets bemærkninger, august 2025 (2/2)

4. Børn og unge med handicap lærer og trives bedre i dagtilbud, fritidstilbud og skole

- Handicaprådet er generelt glade for det store fokus og prioritering, som området får. Rådet har imidlertid følgende bemærkninger, som rådet mener, bør inkluderes i arbejdet med Mangfoldige Børnefællesskaber:
- Når børn og unge for sent bliver tilbudt et specialiseret dag- og skoletilbud, vil de ofte have nedsat skema og dermed øget fravær indtil de trives igen. Dette tages der imidlertid ikke højde for i indsatsen om at nedbringe skolefravær. Dertil har størstedelen af de børn og unge, som nu visiteres, et behandlingsbehov i større eller mindre grad, som specialskolerne ikke får ekstra ressourcer til at imødekomme - det giver også for flere en længere fraværsperiode. Dertil er der ikke taget højde for, at normeringerne i klasserne på specialskolerne er steget fra ca. 8 elever pr. klasse til 10 pr. klasse de sidste 8 år uden tilføjelse af ressourcer.
- Ved at alle alment skoler selv skal lave specialindsatser på stedet, bliver der stor forskel på, hvilken hjælp børn og unge kan få, da dette skal være en særlig prioritet hos skoleledelsen og skolebestyrelsen. Dette skal ovennævnte klædes ordentligt på til ift. forståelse og økonomi.

5. Flere skal have adgang til beskæftigelse og uddannelse

- Øget fokus på fleksible jobordninger og opsporing er en positiv udvikling, men der mangler støtte til forældre med tabt arbejdsfortjeneste, som har udfordringer med at finde deltidsjob (i præcis de få timer barnet kan være i skole eller daginstitution).

6. Hverdagsliv med livskvalitet

- Rådet ser gerne, at der arbejdes endnu mere med forsyningsforpligtelsen på botilbudsområdet, herunder at der kommer et større fokus på sendiagnosticerede med funktionsnedsættelser. Målgruppen passer ofte ikke ind i de tilbud, som kommunen har og særligt på plejehjemmene bliver de udfordret i at passe ind.
- Yderligere mangler forsat en tilstrækkelig indsats ift. at inkludere børn, unge og voksne med funktionsnedsættelser i forenings- og fritidslivet. Alt for mange oplever ensomhed, dårligt selvværd og fysiske udfordringer, som kan afhjælpes med rette tilbud og støtte til at være i almindelige tilbud. Forældre til børn og unge kan ikke altid gå ind og undervise fx fodboldtræneren, støtte op og guide på samme måde som en medarbejder med rette uddannelse kan, da det går ud over samarbejdet mellem fritidstilbud/forening og hjemmet.

Handicaprådets supplerende bemærkninger (oktober 2025) efter aftale om budget 2026

Københavns Kommunes Handicapråd har efter indgåelse af budget 2026 fremsendt supplerende bemærkninger til den tværgående status.

Det bemærkes i den forbindelse, at den tværgående status er udarbejdet for perioden 2023-juni 2025 og indeholder derfor ikke initiativer, der indgår i aftale om budget 2026.

"Københavns Kommunes Handicapråd ønsker at fremsætte yderligere bemærkninger til den afsluttende høringsproces om status på Københavns Kommunes Handicappolitik 2023-2026, efter at budgetforhandlingerne er afsluttet.

Handicaprådet er glad for at socialområdet er prioriteret i Budgetaftalen 2026. Handicaprådet havde forud for budgetforhandlingerne peget på en række vigtige indsatser, som er blevet prioriteret i budgetaftalen herunder bl.a. nedbringelse af visitationslisten relateret til forsyningsforpligtelsen på botilbudsområdet, styrkelse af Autismehuset samt midler til at imødekomme den øgede aktivitet på børne- og ungeområdet samt udviklingen i støtte- og plejebestanden.

Handicaprådet ønsker samtidig at gøre opmærksom på, at 71 % af de afsatte midler på socialområdet er midlertidige bevillinger, hvilket betyder, at der i de kommende år forsat skal kæmpes for midler til opretholdelse af nuværende serviceniveau. Rådet finder denne situation meget bekymrende og vil derfor igen opfordre til at man arbejder med en ny budgetmodel, der sikrer en stabil og varig finansiering af kernetjenesten på handicapområdet."

Del 2 – Erfaringer med brugen af handicappolitikken

Erfaringerne med handicappolitikken - Forvaltningerne

- Københavns Kommunes Handicappolitik 2023-2026 er overordnet og går på tværs af forvaltninger. Samtidig har flere udvalg/forvaltninger egne politikker og/eller strategier, hvor initiativer på handicapområdet også indgår, og perioderne for de enkelte politikker er ikke nødvendigvis ens. Det er derfor et hensyn, at handicappolitikken er relativt overordnet for at sikre prioriteringsrum i udvalg og forvaltninger, samtidig med at den sætter en politisk ramme og retning for udviklingen på området.
- Rammerne for opfølgning på handicappolitikken – fx i forhold til indsatsplaner, midtvejsstatus mv. – bør afvejes med det administrative ressourcetræk, der er forbundet med det. Det kan fx være i forhold til, om der i højere grad kan afrapporteres på eksisterende nøgletal, færre initiativer eller lignende.
- Det er forvaltningernes erfaring, at Handicappolitikken fungerer effektivt som et politisk ophæng og et fælles udgangspunkt, fx i de forskellige forvaltnings arbejde med egne politikker, strategier og indsatser. Den kan være med til at sikre en rød tråd i medarbejdernes daglige opgaveløsning, forvaltningens indstillinger samt politiske dagsordener.
- Det er forvaltningernes erfaring, at handicappolitikken er brugt som et redskab i den løbende dialog, fx i dialogen med handicaprådet, både politisk når Handicaprådet og udvalgene mødes, og i dialogen mellem råd og forvaltninger. Derudover er Handicappolitikken også brugt som politisk afsæt i dialog og i mødet med civilsamfundet, diverse brugerorganisationer og råd.

Erfaringerne med handicappolitikken – Handicaprådet

- Rådet støtter Københavns Kommunes handicappolitik og finder det afgørende, at kommunen har en klart defineret politik, der kan fremme områdets udvikling og sikre en tydelig retning.
- Rådet mener dog, at der er behov for yderligere tiltag for at sikre reel fremdrift. Politikken skal i højere grad bruges i dialogen og der skal være flere målbare målsætninger, der kan give et mere reelt billede af, hvor meget der udvikles. Yderligere er det vigtigt at der arbejdes aktivt for at udbrede kendskabet til politikken, så politikken forankres i hverdagens praksis og i hele organisationen.
- Det er således vigtigt, at politikken ikke blot er en samling af velmenende ambitioner, men også omsættes til konkrete handlinger. Konkret anbefaler rådet, at der i forbindelse med udarbejdelsen af næstkommende handicappolitik udarbejdes en detaljeret handleplan og at der sikres finansiering af handleplanens tiltag. Rådet ser frem til et tæt samarbejde og dialog herom.

Til Socialforvaltningen

Handicaprådets høringssvar vedr. Status på Københavns Kommunes Handicappolitik 2023-2026

Handicaprådet takker for materialet samt muligheden for at afgive høringssvar. Indledningsvist vil rådet gerne understrege, at rådet støtter Københavns Kommunes handicappolitik og finder det afgørende, at kommunen har en klart defineret politik, der kan fremme områdets udvikling og sikre en tydelig retning.

19. august 2025

Rådet mener dog, at der er behov for yderligere tiltag for at sikre reel fremdrift. Politikken skal i højere grad bruges i dialogen og der skal være flere målbare målsætninger, der kan give et mere reelt billede af, hvor meget der udvikles. Yderligere er det vigtigt at der arbejdes aktivt for at udbrede kendskabet til politikken, så politikken forankres i hverdagens praksis og i hele organisationen.

Det er således vigtigt, at politikken ikke blot er en samling af velmenende ambitioner, men også omsættes til konkrete handlinger. Konkret anbefaler rådet, at der i forbindelse med udarbejdelsen af næstkommende handicappolitik udarbejdes en detaljeret handleplan og at der sikres finansiering af handleplanens tiltag. Rådet ser frem til et tæt samarbejde og dialog herom.

Vedr. midtvejsevalueringens indhold

Handicaprådet har følgende bemærkninger til den fremsendte status, herunder opfølgningen på de enkelte målsætninger.

Mere tillid mellem borgere med handicap og kommunen
Rådet bemærker, at der ifm. midtvejsstatussen ikke har været foretaget en undersøgelse af borgernes tilfredshed med, og tillid til, kommunen. Det er rådets oplevelse, at organisationsændringerne i Socialforvaltningen har

bidraget negativt hertil bl.a. pga. udfordringer med rette kompetencer hos sagsbehandlerne.

Yderligere vil rådet gerne opfordre til, at de nye bruger-råd etableres hurtigst muligt med henblik på at sikre dialog mellem kommunen og brugerne.

Lettere adgang til hjælp

Rådet gør opmærksom på, at der er behov for mere hjælp og støtte til forældre, når deres barn får en ny diagnose. Dette behov inkluderer en generel introduktion til området samt, blandt andet, at blive klædt bedre på ift. at kunne udarbejde skriftlige ansøgninger for merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste. Rådet foreslår peer-to-peer rådgivning som en hjælpende hånd.

Yderligere opfordrer rådet Københavns Kommune til at give borgerne digital adgang til egne oplysninger. Københavns Kommune bør ikke afvente nationale tiltag, men bør i stedet undersøge mulighederne for selv at implementere et sådan tilbud til borgerne. Dette vil forbedre borgernes mulighed for selv at tilgå vigtige informationer, hvilket gør det lettere for dem at få adgang til den nødvendige hjælp.

Københavns Kommune vil arbejde med universelt design, så byen bliver mere tilgængelig for flere

Rådet finder det meget positivt, at universelt design forstås i en bredere kontekst og at begrebet løbende inkluderes i kommunens strategier for dets fysiske rammer. I forlængelse af ovenstående vil rådet gerne opfordre til, at begrebet får et større fokus i Børne- og Ungdomsforvaltningen, således at det tydeligt bliver en målsætning for de fysiske rammer i forvaltningens institutioner.

Herudover ser rådet et behov for fokus på unge, som ikke selv er i stand til at bruge NemID, og hvor forældrene skal have adgang.

Børn og unge med handicap lærer og trives bedre i dagtilbud, fritidstilbud og skole

Handicaprådet er generelt glade for det store fokus og prioritering, som området får. Rådet har imidlertid følgende bemærkninger, som rådet mener, bør inkluderes i arbejdet med Mangfoldige Børnefællesskaber:

Når børn og unge for sent bliver tilbudt et specialiseret dag- og skoletilbud, vil de ofte have nedsat skema og dermed øget fravær indtil de trives igen. Dette tages der imidlertid ikke højde for i indsatsen om at nedbringe skolefravær. Dertil har størstedelen af de børn og unge, som nu visiteres, et behandlingsbehov i større eller mindre grad, som specialskolerne ikke får ekstra ressourcer til at imødekomme - det giver også for flere en længere fraværsperiode. Dertil er der ikke taget højde for, at normeringerne i klasserne på specialskolerne er steget fra ca. 8 elever pr. klasse til 10 pr. klasse de sidste 8 år uden tilføjeelse af ressourcer.

Ved at alle alment skoler selv skal lave specialindsatser på stedet, bliver der stor forskel på, hvilken hjælp børn og unge kan få, da dette skal være en særlig prioritet hos skoleledelsen og skolebestyrelsen. Dette skal ovennævnte klædes ordentligt på til ift. forståelse og økonomi.

Flere skal have adgang til beskæftigelse og uddannelse
 Øget fokus på fleksible jobordninger og opsporing er en positiv udvikling, men der mangler støtte til forældre med tabt arbejdsfortjeneste, som har udfordringer med at finde deltidsjob (i præcis de få timer barnet kan være i skole eller daginstitution).

Hverdagsliv med livskvalitet

Rådet ser gerne, at der arbejdes endnu mere med forsyningsforpligtelsen på botilbudsområdet, herunder at der kommer et større fokus på sendiagnostiserede med funktionsnedsættelser. Målgruppen passer ofte ikke ind i de tilbud, som kommunen har og særligt på plejehjemmene bliver de udfordret i at passe ind.

Yderligere mangler forsat en tilstrækkelig indsats ift. at inkludere børn, unge og voksne med funktionsnedsættelser i forenings- og fritidslivet. Alt for mange oplever ensomhed, dårligt selvværd og fysiske udfordringer, som kan afhjælpes med rette tilbud og støtte til at være i almindelige tilbud. Forældre til børn og unge kan ikke altid gå ind og undervise fx fodboldtræneren, støtte op og guide på samme måde som en medarbejder med rette uddannelse kan, da det går ud over samarbejdet mellem fritidstilbud/forening og hjemmet.

På vegne af Handicaprådet

A handwritten signature in blue ink that reads "Janne Sander". The signature is written in a cursive, flowing style.

Janne Sander
Forperson for Handicaprådet i Københavns Kommune

Handicaprådet i Københavns Kommune

Handicaprådet

Handicaprådets Sekretariat
Bernstorffsgade 17, 5. sal

1592 København V

Tlf. 20 53 56 92

handicapraad@sof.kk.dk

Til Socialforvaltningen

Handicaprådets yderligere bemærkninger til hørings-svar vedr. Status på Københavns Kommunes Handicap-politik 2023-2026

Københavns Kommunes Handicapråd ønsker at fremsætte yderligere bemærkninger til den afsluttende høringsproces om status på Københavns Kommunes Handicappolitik 2023-2026, efter at budgetforhandlingerne er afsluttet.

26. september 2025

Handicaprådet er glad for at socialområdet er prioriteret i Budgetaftalen 2026. Handicaprådet havde forud for budgetforhandlingerne peget på en række vigtige indsatser, som er blevet prioriteret i budgetaftalen herunder bl.a. nedbringelse af visitationslisten relateret til forsyningsforpligtelsen på botilbudsområdet, styrkelse af Autisme-huset samt midler til at imødekomme den øgede aktivitet på børne- og ungeområdet samt udviklingen i støtte- og plejebehov.

Handicaprådet ønsker samtidig at gøre opmærksom på, at 71 % af de afsatte midler på socialområdet er midlertidige bevillinger, hvilket betyder, at der i de kommende år forsat skal kæmpes for midler til opretholdelse af nuværende serviceniveau. Rådet finder denne situation meget bekymrende og vil derfor igen opfordre til at man arbejder med en ny budgetmodel, der sikrer en stabil og varig finansiering af kernerdriften på handicapområdet.

På vegne af Handicaprådet

Janne Sander

Forperson for Handicaprådet i Københavns Kommune

Københavns Kommunes Handicappolitik 2023-2026

**Københavns Kommunes
Handicappolitik 2023-2026**

Juni 2023

Udgivet af

Københavns Kommune
www.kk.dk

Foto

Troels Heien, Colourbox og Pexels

Design

KKdesign

Tryk

LaserTryk.dk

Indholdsfortegnelse

Forord	5
Erfaringerne fra handicappolitikken 2018-2022	7
Handicappolitikkens målsætninger 2023-2026	7
1. <u>Mere tillid mellem borgere med handicap og kommunen</u>	8
2. <u>Lettere adgang til hjælp</u>	12
3. <u>Københavns Kommune vil arbejde med universelt design, så byen bliver mere tilgængelig for flere</u>	16
4. <u>Børn og unge med handicap lærer og trives bedre i dagtilbud, fritidstilbud og skole</u>	20
5. <u>Flere skal have adgang til beskæftigelse og uddannelse – Københavns Kommune vil føre an som det gode eksempel</u>	24
6. <u>Hverdagsliv med livskvalitet</u>	28
Formål og målgruppe for handicappolitikken	32
Handicapkonventionen og handicappolitiske grundprincipper	33
Opfølgning på handicappolitikken 2023-2026	35
Overblik over handicappolitikkens målsætninger og særlige prioriteringer	36-37

Københavns Kommunes Handicappolitik 2023-2026

Forord

Med den nye handicappolitik er formålet at fortsætte dialogen og bygge videre på kommunens tidligere handicappolitikker om, hvordan vi i Københavns Kommune kan blive ved med at arbejde for, at københavnere med handicap får de bedst mulige betingelser for at leve et godt liv. Og det kræver en vedholdende indsats, for vi må være ærlige og sige, at mange mennesker med handicap stadig ikke har samme muligheder for at leve et selvstændigt liv med høj livskvalitet, som mennesker uden handicap.

Kommunen er til for københavnere. Vi skal lytte og have tillid til, at borgerne har stor viden om, hvad der skal til for, at netop det lykkes. Vi skal være modige og prøve at gå nye veje for at opnå bedre resultater for både borgere og vores by. Og vi skal være åbne omkring de forhold, der gør, at ikke alting kan løses med et snuptag.

Der er bogstavelig talt forhindringer i en gammel by som København, når det kommer til at sikre tilgængelighed for alle. De landsdækkende rekrutteringsproblemer på velfærdsområderne giver også København udfordringer i forhold til at levere en stabil, velkendt og fagligt kvalificeret hjælp til alle. Den økonomiske ramme optegner den bane, vi kan spille på – og der skal ikke herske tvivl om, at ønsket om en bane med mere manøvrerum er stort. Inden for de rammer, vi har i Københavns Kommune – økonomiske og andre – skal det være tydeligt, at handicappolitik er en prioritet på alle fagområder.

Mens der fra nationalt hold er åbnet for, at dagstilbuds-, folkeskole- og ældreområdet kan blive sat fri af næsten alle regler og reguleringer, gælder det desværre ikke for socialområdet. I Københavns Kommune vil vi i Socialforvaltningen ikke desto mindre gerne arbejde målrettet for at blive så fri af unødige processer, som det er muligt inden for de gældende regler. Vi er allerede i gang, og handicappolitikken for 2023-2026 understøtter det arbejde.

Der er med andre ord nok at tale om og nok at tage fat på. Handicappolitikken for 2023-2026 retter fokus på seks overordnede målsætninger, hvor vi i København kan sætte ind og gøre det bedre for mennesker med handicap i vores by. Målsætningerne er ambitiøse, for vi skal turde at tro på, at vi kan gøre det bedre, end vi gør i dag, men også vide, at dialogen om, hvordan mennesker med handicap får de bedste muligheder for at leve et godt liv, ikke er slut lige foreløbigt.

God læselyst

Karina Vestergård Madsen
Socialborgmester

Janne Sander
Forperson for Handicaprådet

Handicappolitikkens seks målsætninger

1. Mere tillid mellem borgere med handicap og kommunen
2. Lettere adgang til hjælp
3. Københavns Kommune vil arbejde med universelt design, så byen bliver mere tilgængelig for flere
4. Børn og unge med handicap lærer og trives bedre i dagtilbud, fritidstilbud og skole
5. Flere skal have adgang til beskæftigelse og uddannelse – Københavns Kommune vil føre an som det gode eksempel
6. Hverdagsliv med livskvalitet

Erfaringerne fra handicappolitikken 2018-2022

Det er blandt andet med afsæt i erfaringerne fra den forrige politik, at den nuværende er formuleret. Erfaringerne bygger på forvaltningernes implementering af politikken, borgernes input i forbindelse med midtvejsstatussen samt Handicaprådets løbende dialog med de politiske udvalg og københavnere. Viden fra undersøgelser og tendenser farver desuden det grundlag, den nye politik er formuleret på baggrund af. Tilsammen giver det et nuanceret udgangspunkt for det videre handicappolitiske arbejde i København. Vi starter

med andre ord ikke forfra, men bygger videre på det, der fungerer godt.

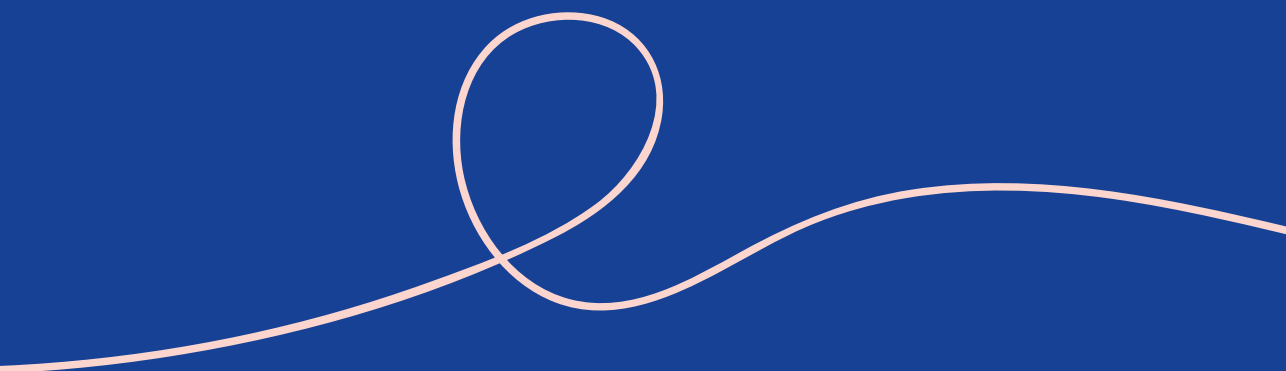
Nogle tendenser og udfordringer er dog anderledes eller mere udtalte nu i forhold til for fire år siden, og der er derfor også behov for nye tiltag. Det er desuden en ambition med denne handicappolitik at være mere konkret, så det er tydeligere, hvordan vi arbejder for at realisere målsætningerne og hvilke af kommunens fagforvaltninger, der har hovedansvaret for implementeringen.

Handicappolitikens målsætninger 2023-2026

Den overordnede vision for handicappolitik i Københavns Kommune er at sikre, at borgere med handicap har mulighed for at leve et selvstændigt liv med høj livskvalitet. Det er en vision, som kræver ambitiøs politisk prioritering nu og på længere sigt, fordi der stadig er lang vej. I de kommende fire år arbejder vi i Københavns Kommune med seks overordnede målsætninger, der understøtter politikens vision på forskellig vis. Til målsætningerne knytter sig særlige pri-

oriteringer enten på forvaltningsniveau eller på tværs af flere forvaltninger, som skal bidrage til at nå målet. Det kan både være som konkrete indikatorer i form af tal, som fortæller, om vi lykkes bedre, men det kan også være mere kvalitative initiativer og fokusområder, som sætter retning og kan udfoldes i løbet af politikens periode. De mere konkrete veje til at nå de overordnede målsætninger foldes ud i fagforvaltningernes indsatsplaner.

1. Mere tillid mellem borgere med handicap og kommunen

Borgere med handicap, og ofte også deres pårørende, har typisk kontakt med forskellige dele af kommunen om hjælp og støtte mange gange og over mange år. For manges vedkommende handler det om hjælp, som går meget tæt ind på den enkeltes liv, og som også kan have afgørende betydning for borgerens familie og nære pårørende. Derfor er det også vigtigt, at man som borger møder fagligt kompetente medarbejdere, og at der er et godt samarbejde mellem borgere og medarbejdere om at finde de løsninger, som fungerer i den enkelte borgers hverdag. Det gælder også for de pårørende, som for de fleste er en væsentlig og måske helt afgørende del af borgerens hverdag og kontakten med kommunen.

Et godt samarbejde kræver gensidig tillid – tillid til at man bliver hørt, til at medarbejdernes faglighed er i orden, til at borgerne ved, hvad de har brug for. Tillid til at loven følges, og at der træffes korrekte afgørelser.

Ganske ofte er borgere med handicap heldigvis tilfredse med mødet med kommunens medarbejdere, men vi ved også, at der stadig er for mange, der oplever udfordringer i samarbejdet, og det skal vi lykkes bedre med.

For manges vedkommende handler det om hjælp, som går meget tæt ind på den enkeltes liv, og som også kan have afgørende betydning for borgerens familie og nære pårørende.

Derfor skal der være rammer i forvaltningerne, som understøtter det gode møde, god sagsbehandling og at borgerne får den hjælp, de har behov for inden for den lovgivningsmæssige ramme.

Vi vil have særligt fokus på følgende

- Øge tilfredsheden med dialogen og samarbejdet på socialområdet for borgere med handicap og deres pårørende (Socialforvaltningen)
- Styrke sagsbehandlingen i jobcentrene via kompetenceudvikling af medarbejdere med fokus på at øge viden, forståelse og betydning af handicap (Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen)

Vi er i gang. Senest har vi med budget 2023 bl.a. besluttet, at

- Nedbringe antallet af sager pr. sagsbehandler på autismeområdet (børn- og unge) i Socialforvaltningen med henblik på at øge kvaliteten i sagsbehandlingen og mindske arbejdspresset for medarbejdere
- Nedbringe antallet af sager pr. sagsbehandler for sygedagpengemodtagere og borgere i jobafklaringsforløb i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen
- Skabe flere virksomhedsplaceringer for ledige og sygemeldte borgere med handicap ved at styrke koordination, udvikling og udbredelse af viden om hjælp til handicap blandt medarbejderne
- Iværksætte en målrettet indsats for at fastholde og rekruttere medarbejdere på socialområdet, bl.a. ved at sikre et godt og sundt arbejdsmiljø, høj trivsel og rum til at løse kerneopgaven

2. Lettere adgang til hjælp

Mange borgere oplever, at det kan være besværligt, svært og unødigt tidskrævende at søge om hjælp og støtte. Samtidig oplever nogle borgere i forbindelse med opfølgning på eksisterende hjælp at blive bedt om oplysninger, som allerede findes i borgerens sagsakter. I dag er der ikke mulighed for, at borgere digitalt selv kan se oplysningerne i sin egen sag, ligesom man kender det fra sundhedsområdet.

Forvaltningerne er underlagt proceskrav og national lovgivning, som er til for at sikre, at borgernes sager behandles på rette vis og med tilstrækkelig kvalitet, men nogle af kravene kan for såvel borgere som kommune opleves mere omstændelige end nødvendigt.

Borgere med handicap skal have lettere adgang til den hjælp, de har behov for, og vi vil derfor tage fat på afbureaukratiseringstiltag, hvor vi kan, til gavn for borgere og kommunen. Vi gør det allerede flere steder, fx benytter Socialforvaltningen i dag tro- og loveerklæringer alle de steder, hvor det lovgivningsmæssigt og praktisk er muligt, ligesom der aktuelt gøres forsøg med at give sagsbehandlernes på handicapområdet større rum til at handle uden først at involvere et visitationsudvalg.

Derudover vil vi gå i dialog med fx ministerier, styrelser og Folketinget om nationale rammer og lovgivning, der giver udfordringer i forhold til at give enklere adgang til hjælp for borgere med handicap.

Borgere med handicap skal have lettere adgang til den hjælp, de har behov for, og vi vil derfor tage fat på afbureaukratiseringstiltag, hvor vi kan, til gavn for borgere og kommunen.

Vi skal fortsat have fokus på at størrelsen på Københavns Kommune ikke bliver en ulempe for borgere, der har brug for hjælp fra flere forskellige forvaltninger.

Vi vil have særligt fokus på følgende

— At lette arbejdsgangen for borgeren i forbindelse med ansøgning om hjælp og opfølgning på hjælpen, fx ved afbureaukratisering og ved at bruge eksisterende oplysninger bedre (Socialforvaltningen)

— Større gennemsigtighed i sagsprocessen (Socialforvaltningen)

— Påvirke nationale dagsordener i forhold til gennemsigtighed, digital adgang til egne oplysninger og afbureaukratisering på baggrund af kommunens konkrete erfaringer og ønsker, samt forfølge konkrete muligheder for forsøgsordninger mv. (Socialforvaltningen, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen)

— Afbureaukratisering og regelforenklning for at skabe bedre arbejdsgange og frigøre tid til kerneopgaven (Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Socialforvaltningen)

Vi er i gang. Senest har vi med budget 2023 bl.a. besluttet, at

— Udvikle og afprøve selv- og medbetjeningsløsninger, som forenkler og gerne afbureaukratiserer borgernes interaktion med forvaltningen ved at forbedre borgeroplevelsen og automatisere visse sagstrin. Almindelige selvbetjeningsløsninger er kun i begrænset omfang designet med udsatte borgere i tankerne, og det er derfor vigtigt at afprøve og indsamle data fra borgerne for at sikre, at fremtidige løsninger målrettes mere til Socialforvaltningens målgrupper

**3. Københavns
Kommune vil
arbejde med
universelt
design, så byen
bliver mere
tilgængelig
for flere**

Mange mennesker med handicap oplever barrierer for at kunne bevæge sig frit rundt i byrummet, deltage i kultur- og fritidslivet, bruge internettet mv. Det er ikke nødvendigvis funktionsnedsættelsen i sig selv, der er hindringen, men den måde, vi har indrettet os på, som gør det vanskeligt eller endda umuligt for nogle mennesker at deltage.

I Københavns Kommune arbejder vi med at skabe tilgængelighed for mennesker med handicap, men også med at udforme nye byrum, bygninger osv. på en måde, der passer til flere funktionsformer og behov og dermed ikke kræver særlig indretning for mennesker med handicap, eller kun mindre tilpasninger.

Vi har allerede sat meget i gang, som gør barriererne for at opholde sig og bevæge sig rundt i byrummet mindre. Fx etableres nye toiletter i det offentlige rum altid som handicapegnede, så mennesker med fysiske handicap kan færdes i byrummet i længere tid, der etableres flere ramper til lettere adgang for gangbesværede og kørestolsbrugere, og der etableres asfaltramper og ledelinjer, hvor det er nødvendigt. Der vil blive gennemført en foranalyse af tilgængeligheden på alle byens over 100 offentlige legepladser, ligesom der sker en opgradering af de to handicapegnede legepladser Sansehaven i Fælledparken og Legepladsen på Sundbyøster Plads og renovering af Naturlegepladsen i Valbyparken, som er handicapegnet.

Tilgængelighed og universelt design gælder bl.a. også for indretningen af kultur- og fritidsaktiviteter, både for den fysiske adgang på eksempelvis museer og biblioteker, men universelt design handler også om en bredere brugervenlighed og servicedesign i forhold til de aktiviteter, der foregår.

Det er ikke nødvendigvis funktionsnedsættelsen i sig selv, der er hindringen, men den måde, vi har indrettet os på, som gør det vanskeligt eller endda umuligt for nogle mennesker at deltage.

Det er glædeligt, at der er stadigt større interesse, kompetence og prioritering af at indrette vores fælles faciliteter, så byen bliver mere tilgængelig for flere. Vi vil gerne meget videre ad det spor. I nogle tilfælde er der tale om store investeringer, så det er en lang proces, men vi vil tage skridt i den rigtige retning og sikre at der er de rigtige rammer for fremtidens byggeri, renovering mv. og også have fokus på tilgængelighed for mennesker med kognitive funktionsnedsættelser, fx i forhold til servicedesign, der hjælper med overblik og guidning, vha. designet i byrummet mv.

I Københavns Kommune arbejder vi med at skabe tilgængelighed for mennesker med handicap, men også med at udforme nye byrum, bygninger osv. på en måde, der passer til flere funktionsformer og behov og dermed ikke kræver særlig indretning for mennesker med handicap, eller kun mindre tilpasninger.

Vi vil have særligt fokus på følgende

— Universelt design og tilgængelighed tænkes ind i de løsninger, vi laver i byen, både når det gælder det fysiske rum, digitale løsninger, kommunens hjemmesider og i servicedesign (Teknik- og Miljøforvaltningen og de øvrige forvaltninger på deres områder)

— Kortlægning, udformning og indarbejdelse af tilgængeligheds løsninger i alt anlægsarbejde og myndighedstilladelser for at sikre lige adgang for alle byens brugere (Teknik- og Miljøforvaltningen)

Vi er i gang. Senest har vi med budget 2023 bl.a. besluttet, at

— Etablere et handikaptoilet målrettet borgere med omfattende bevægelseshandicap

— Udarbejde en foranalyse, som skal afdække mulighederne for at skabe lettere adgang for gangbesværede ved hovedindgangen til Københavns Rådhus

4. Børn og unge med handicap lærer og trives bedre i dagtilbud, fritidstilbud og skole

Dagtilbud og skoler – både de almene og specialtilbuddene – skal understøtte alle børn og unges trivsel, udvikling og mulighed for at lære. Fællesskabet, den enkelte elevs trivsel og det faglige udbytte er hinandens forudsætninger. Derfor er en indsats for at understøtte fællesskaberne vigtig for alle og ikke mindst for børn og unge, som på grund af handicap kan have vanskeligheder ved at deltage i sociale og faglige fællesskaber på samme vilkår som andre. Og så skal skolerne blive bedre til at sikre, at flere unge med handicap får en afgangseksamen og mulighed for at komme videre i uddannelsessystemet.

Andelen af københavnske børn og unge, der undervises i et specialtilbud, er steget de senere år, og samtidig er der en tendens til mere omfattende tilbud end tidligere. For nogle elever med særlige behov vil undervisning med støtte i almenmiljøet imidlertid fortsat være den bedste løsning og kan samtidig øge elevens sandsynlighed for at få en afgangseksamen og en ungdomsuddannelse og give bedre faglige resultater. Kommunen har på tværs af forvaltninger udviklet en række indsatser, som både imødekommer elevens behov for et specialtilbud og understøtter, at eleven fortsat kan trives fagligt og socialt i almenmiljøet.

Børn og unge med handicap kan af forskellige grunde have udfordringer med et højt skolefravær. Det kan blandt andet gøre sig gældende i forhold til de børn og unge med autisme, som udvikler svære belastningsreaktioner i form af angst, tvangshandlinger, spiseforstyrrelse mv. I nogle tilfælde kan det udvikle sig til bekymrende fravær, hvor barnet eller den unge i en periode ikke kommer i skole. Der er derfor behov for på tværs af forvaltningerne at arbejde med at nedbringe skolefravær for børn og unge med handicap. Det kan bl.a. ske ved at arbejde målrettet med trivsel, fællesskab og læringsmiljøet i skolen, mens der i andre tilfælde også er brug for en mere intensiv og koordineret indsats omkring det enkelte barn.

Kommunen har på tværs af forvaltninger udviklet en række indsatser, som både imødekommer elevens behov for et specialtilbud og understøtter, at eleven fortsat kan trives fagligt og socialt i almenmiljøet.

Vi vil have særligt fokus på følgende

— At flere børn skal trives og lære i kommunens almene dagtilbud, skoler og fritidstilbud, så færre har brug for henvisning til segregerede specialtilbud (Børne- og Ungdomsforvaltningen)

— At øge andelen af børn i specialtilbud, der opfylder forudsætningerne for at blive optaget på en ungdomsuddannelse (Børne- og Ungdomsforvaltningen)

— At nedbringe skolefravær for børn og unge i specialtilbud (Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningen)

Vi er i gang. Senest har vi med budget 2023 bl.a. besluttet, at

— Håndtere genhusningsbehov i forbindelse med helhedsrenovering af specialskolerne Frejaskolen, Skolen i Peder Vedels Gade og Strandparkskolen. Der afsøges løsninger med mindst muligt indgreb i børnenes hverdag, og der afsættes også midler til kompenserende pædagogiske tiltag

— Afsætte en anlægsbevilling til at ombygge Frejasskolens tage for at kunne etablere otte specialundervisningspladser

— Genoprette økonomien på specialundervisningsområdet, hvor der er stigende udgifter bl.a. som følge af flere børn i specialundervisningstilbud til børn med ADHD og autisme

— Afsætte en anlægsbevilling til at udvide Frederiksgård Skole med 18 pladser og omlægge 26 pladser til målgruppen med ADHD og autisme. Hertil afsættes midler til at ombygge eksisterende pavilloner på Otto Busses Vej, som skal bruges til genhusning under anlægsarbejdet

— Afsætte en planlægningsbevilling til etablering af en specialklasserække på 80 elever ved Dyvekeskolen med henblik på at sikre den nødvendige kapacitet på specialundervisningsområdet

— Afsætte en anlægsbevilling til tidlig opstart af specialtilbud til skoleåret 2023/2024 og skoleåret 2024/2025, i alt 136 pladser for elever med autisme og ADHD som helhedstilbud inkl. KKFO og klubpladser i pavilloner

— Afsætte en planlægningsbevilling til ny specialskole med 120 elever, herunder KKFO, klubpladser og idrætshal samt en planlægnings- og anlægsbevilling til tidlig opstart af 40 specialskolepladser

**5. Flere skal
have adgang til
beskæftigelse
og uddannelse
— Københavns
Kommune vil
føre an som det
gode eksempel**

Beskæftigelse er for mange mennesker en væsentlig del af at leve et selvstændigt liv med sociale relationer, mening i hverdagen og selvforsørgelse. Mange mennesker med handicap både kan og vil gerne have et arbejde, men oplever en række barrierer, som gør det svært. Det er vigtigt, at disse barrierer løbende nedbrydes, så flere har mulighed for at deltage, bidrage og udvide handlerummet, for at træffe beslutninger i deres egne liv.

En undersøgelse fra VIVE om handicap og beskæftigelse i 2020 viste, at 55 pct. af mennesker med handicap var i beskæftigelse mod 84 pct. af mennesker uden handicap. Blandt mennesker med større handicap var andelen i beskæftigelse kun 34 pct.

I København vil vi både kvalificere den målrettede indsats i jobcentrene for borgere med handicap og arbejde for, at Københavns Kommune som arbejdsplads har ansatte med mange forskellige kompetencer, behov og skånehensyn.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen er fx i gang med at kortlægge dels, hvordan jobcentre mere systematisk kan screene ledige for handicap og dermed bedre tilrettelægge en passende indsats, og hvordan de handicapkompenserende ordninger og andre støttemuligheder kan anvendes mere aktivt. Fokus er

særligt på usynlige funktionsnedsættelser (fx psykiske og kognitive handicap, ordblindhed, gig og smerter).

Borgerrepræsentationen fastsætter hvert år måltal for de særlige jobordninger i Københavns Kommune som arbejdsplads, herunder fleksjob. Det samlede måltal for fleksjob i 2022 og 2023 udgør 850 ansatte i fleksjob, og målopfyldelsen for fleksjob var 102 pct. i 2022 på tværs af kommunens forvaltninger.

Mange mennesker med handicap både kan og vil gerne have et arbejde, men oplever en række barrierer, som gør det svært.

Borgerrepræsentationen er desuden optaget af at fremme ansættelse af mennesker, som er visiteret til fleksjob og mennesker med handicap, og vil derfor arbejde for, at det skrives ind som krav til leverandører i kommunens kontrakter med dem.

Vi vil have særligt fokus på følgende

— Flere borgere med handicap og funktionsnedsættelser skal i job. (Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen)

— Initiativer, der gør Københavns Kommune til en attraktiv og rummelig arbejdsplads, hvor der er plads til forskellighed og hvor der tages skånehensyn. (Økonomiforvaltningen og de øvrige forvaltninger inden for deres områder)

— At stille krav i beskæftigelsesklausulen til kommunens leverandører om ansættelse af personer med handicap med henblik på at skabe flere arbejdspladser til mennesker med handicap (Alle forvaltninger)

— Kommunen opfylder måltal for fleksjob med kommunen som arbejdsplads. (Alle forvaltninger)

— Øge brugen af handicapkompenserende ordninger (Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen)

Vi er i gang. Senest har vi med budget 2023 bl.a. besluttet, at

— Styrke indsatsen med virksomhedsplaceringer og erhvervsrettet afklaring for ledige og sygemeldte borgere med handicap ved mentorunderstøttelse, handicapkompenserende ordninger, erhvervsrettet afklaring og køb af indsatser

— Videreføre HF Inklusion+ for unge med diagnose i autismspektret eller med tilsvarende støttebehov

— Understøtte tilknytningen til elev- og lærepladser for personer med funktionsnedsættelse

6. Hverdagsliv med livskvalitet

Oplevelsen af livskvalitet knytter sig meget ofte til hverdagslivet – at leve et selvstændigt liv med sociale relationer og fællesskaber, meningsfulde (fritids) aktiviteter, at trives hvor man bor og at være sund og gerne rask. Borgere med handicap skal ligesom de øvrige københavnere have mulighed for et godt hverdagsliv og have den nødvendige støtte til at opnå dette.

En analyse fra VIVE i 2020 viser, at mennesker med handicap oftere føler sig isoleret og savner at være sammen med andre. De har lavere livskvalitet og er mere ensomme.

For mange borgere med handicap spiller pårørende som regel en stor og vigtig rolle i hverdagslivet og for kommunen vil de pårørende være en vigtig samarbejdspartner, da pårørende har en særlig viden om og relation til borgeren.

For de borgere, der ikke har pårørende, skal der være en ekstra opmærksomhed på at understøtte relationer og trivsel i hverdagslivet.

Både børn og voksne med handicap deltager mindre i foreningslivet end andre københavnere generelt, og der skal være flere og bedre muligheder for at deltage i sociale aktiviteter og i kultur- og fritidslivet. En måde at styrke mulighederne for deltagelse er ved at kapacitetsopbygge flere foreninger, så de kan tilbyde aktiviteter, der imødekommer målgruppens behov. Desuden kan vi med samarbejde på tværs af forvaltninger være

med til at understøtte introduktion og brobygning til kultur- og fritidslivet for børn og voksne med særlige behov.

I København skal borgere med handicap opleve en god og specialiseret indsats i botilbud, døgninstitutioner, plejeboliger samt støtte i hjemmet. Den sociale og sundhedsfaglige indsats skal tage udgangspunkt i og møde borgerens behov, også for de borgere som har behov for en omfattende og højt specialiseret indsats.

Borgere med handicap skal ligesom de øvrige københavnere have mulighed for et godt hverdagsliv og have den nødvendige støtte til at opnå dette.

Målgruppen på handicapområdet har ændret sig over de senere år, og kommunen skal følge med, så der løbende er de rette kompetencer og tilbud til de borgere, som har behov for hjælp. Der er blandt andet en stigning i både børn og voksne med autisme og ADHD. Der er glædeligvis også flere borgere med handicap, som lever længere, men det betyder også, at flere får aldersrelaterede sygdomme og funktionsnedsættelser.

I Socialforvaltningen er der fokus på en specialisering af botilbud samtidig med, at området for støtte i hjemmet tilpasses de behov, der er her. I Sundheds- og Omsorgsforvaltningen er der de senere år udviklet specialiserede tilbud til ældre borgere med fysisk handicap, herunder plejeboligtilbud til borgere med synshandicap og hørehandicap, samt aktivitetsscentertilbud til borgere med synshandicap samt med betydelig nedsat fysisk funktionsevne.

Vi vil have særligt fokus på følgende

— Understøtte at børn, unge og voksne med handicap kan deltage i sociale fællesskaber og fritidsaktiviteter, der bidrager til et styrket netværk og livskvalitet for den enkelte bl.a. i samarbejde med civilsamfundet (Kultur- og Fritidsforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Socialforvaltningen)

— At udvikle mere specialiserede og fleksible institutioner, dag- og botilbud, som bl.a. bedre kan imødekomme forskellige behov hos borgere og tage højde for, at behovene kan ændre sig over tid (Socialforvaltningen)

— At bo- og dagtilbuddene støtter borgerne i at udnytte deres fulde potentiale i forhold til skolegang, uddannelse og beskæftigelse (Socialforvaltningen)

— Mere forebyggelse og sundhedsfremme, som kan bidrage positivt til den enkeltes livskvalitet og udskyde aldersrelaterede sygdomme og funktionsnedsættelser (Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Socialforvaltningen)

Vi er i gang. Senest har vi med budget 2023 bl.a. besluttet, at

— Etablere butik og beskæftigelsestilbud til borgere med handicap i Valby

— Afsætte en planlægningsbevilling til renovering og modernisering af døgninstitutionen Nærumgård, som vil understøtte og styrke den socialpædagogiske praksis med de børn og unge, som bor der

— Videreføre den supplerende budgetmodel på handicapområdet til kompensation for udvikling i støtte- og plejebehov hos borgere på Københavns Kommunes botilbud

— Nedbringe ventetiden på at få et botilbud eller socialpædagogisk støtte i egen bolig på handicapområdet (overholdelse af forsyningsforpligtelsen)

Formål og målgruppe for handicappolitikken

Handicappolitikken sætter retning for de politiske prioriteringer på området i Københavns Kommune for de næste fire år. På den måde er den også et redskab for den løbende dialog på kryds og tværs af borgere, politikere, kommunens medarbejdere, civilsamfundet og erhvervslivet om, hvordan vi i København kan indrette os, sådan at borgere med handicap også får gode betingelser for at leve et godt liv. De politiske målsætninger i politikken skal kunne drøftes – også kritisk – og være med til at holde fokus på den vigtige handicappolitiske dagsorden.

Mennesker med handicap er en mangfoldig gruppe og en entydig definition er svær. I FN's definition fremgår det, at mennesker med handicap omfatter personer, der har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre. Den definition læner Københavns handicappolitik sig op ad.

Kommunens forvaltninger, indsatser og tilbud har selv sagt en bredere målgruppe end mennesker med handicap og navigerer inden for flere forskellige lovgivninger, metoder og hensyn. Det betyder fx, at Børne- og Ungdomsforvaltningen ikke registrerer skolefravær ift. om eleverne har et handicap eller ej, mens Socialforvaltningen er organisatorisk og fagligt opdelt med et handicap-område og et socialpsykiatrisk område, hvor førstnævnte er det primære fokus under handicappolitikken.

Målgruppen for handicappolitikken er bred, men via de seks målsætninger er der nogle tydelige prioriteringer i de kommende fire år, som vil blive yderligere udfoldet i forvaltningernes indsatsplaner, hvormed målgrupperne for de forskellige initiativer bliver mere konkrete.

Handicapkonventionen og handicappolitiske grundprincipper

FN's konvention om rettigheder for personer med handicap (FN's handicapkonvention) er en overordnet ramme for dansk handicappolitik og -lovgivning. Konventionen skal fremme, beskytte og sikre muligheden for, at alle borgere med handicap fuldt ud kan nyde alle menneskerettigheder

og grundlæggende frihedsrettigheder på lige fod med andre samt fremme respekten for forskellighed og menneskelig mangfoldighed. I Danmark hviler handicappolitikken desuden på de fire grundprincipper om kompensation, sektoransvarlighed, ligebehandling og solidaritet.

De fire handicappolitiske grundprincipper

Kompensation, som betyder, at samfundet tilbyder mennesker med en funktionsnedsættelse en række ydelser og hjælpeforanstaltninger med det formål at afhjælpe eller begrænse konsekvenserne af den nedsatte funktion.

Sektoransvarlighed, som indebærer, at den myndighed, organisation eller virksomhed, som har ansvaret for at levere ydelser, tjenester eller service til borgerne i almindelighed, har en tilsvarende forpligtigelse til at sikre og finansiere, at disse ydelser er tilgængelige for mennesker med handicap.

Ligebehandling, som indebærer, at kommunen nogle gange skal behandle mennesker forskelligt for at stille dem lige. Særlige foranstaltninger, der er nødvendige for at fremskynde eller opnå reel lighed for personer med handicap, anses ikke for diskrimination.

Solidaritet, som betyder, at handicapkompenserende ydelser og støtteforanstaltninger finansieres af det offentlige og derfor som udgangspunkt er gratis, eller at udgifterne ikke overstiger prisen på de øvrige tilbud i kommunen.

Opfølgning på handicappolitikken 2023-2026

Hver forvaltning har, jf. princippet om sektoransvarlighed, ansvar for at omsætte handicappolitikken til konkrete handlinger, der forbedrer rammerne for mennesker med handicap. Derfor har vi også valgt at synliggøre i målsætningerne, hvor i kommunen de enkelte prioriteringer er forankret.

Den enkelte forvaltning udarbejder en indsatsplan, som forelægges de respektive fagudvalg i 2023. Socialforvaltningen vil i 2025 være tovholder på at udarbejde en fælles status på tværs af forvaltninger, som også kan fungere som optakt til en ny handicappolitisk ramme fra 2027. Derudover vil Handicaprådet på deres årlige møder med de politiske udvalg få en status på og mulighed for at drøfte implementeringen af politikken og de konkrete initiativer. Endelig kan det enkelte fagudvalg beslutte, om det ønsker yderligere opfølgning på forvaltningsniveau.

Overblik over handicappolitikens målsætninger og særlige prioriteringer

Vision: Borgere med handicap har mulighed for at leve et selvstændigt liv med høj livskvalitet

1. Mere tillid mellem borgere med handicap og kommunen

Øge tilfredsheden med dialogen og samarbejdet på socialområdet for borgere med handicap og deres pårørende (SOF)

Styrke sagsbehandlingen i jobcentrene via kompetenceudvikling af sagsbehandlere med fokus på at øge viden, forståelse og betydning af handicap (BIF)

2. Lettere adgang til hjælp

Lette arbejdet for borgerne ifm. med ansøgning om hjælp, fx afbureaukratisering (SOF)

Større gennemsigtighed i sagsprocessen (SOF)

Påvirke nationale dagsordener – fx digital adgang til egne oplysninger og afbureaukratisering samt forfølge muligheder for dispensation (SOF, BIF)

Afbureaukratisering og reglforenkling for at skabe bedre arbejdsgange og frigøre tid til kerneopgaven (SUF, BIF, SOF)

3. Københavns Kommune vil arbejde med universelt design, så byen bliver mere tilgængelig for flere

Universelt design og tilgængelighed tænkes ind i de løsninger vi laver i byen, både når det gælder det fysiske rum, digitale løsninger, kommunens hjemmesider og i servicedesign (TMF og de øvrige forvaltninger på deres områder)

Kortlægning, udformning og indarbejdelse af tilgængeligheds løsninger i alt anlægsarbejde og myndighedstilladelser for at sikre lige adgang for alle byens brugere (TMF)

4. Børn og unge med handicap lærer og trives bedre i dagtilbud, fritidstilbud og skole

Flere børn trives og lærer i kommunens almene dagtilbud, skoler og fritidstilbud, så færre har brug for henvisning til segregerede specialtilbud (BUF)

Øge andelen af børn i specialtilbud, der opfylder forudsætningerne for at blive optaget på en ungdomsuddannelse (BUF)

Nedbringe skolefravær for børn og unge i specialtilbud (BUF, SOF)

5. Flere skal have adgang til beskæftigelse og uddannelse

Flere borgere med handicap og funktionsnedsættelser skal i job (BIF)

Initiativer, der gør Københavns Kommune til en attraktiv og rummelig arbejdsplads, hvor der er plads til forskellighed og hvor der tages skånehensyn (ØKF og de øvrige forvaltninger inden for deres områder)

At stille krav i beskæftigelsesklausulen til kommunens leverandører om ansættelse af personer med handicap (Alle forvaltninger)

Kommunen opfylder måltal for fleksjob med kommunen som arbejdsplads (Alle forvaltninger)

Øge brugen af handicapkompenserende ordninger (BIF)

6. Hverdagsliv med livskvalitet

Understøtte at børn, unge og voksne med handicap kan deltage i sociale fællesskaber og fritidsaktiviteter, der bidrager til et styrket netværk og livskvalitet for den enkelte bl.a. i samarbejde med civilsamfundet (KFF, SUF, SOF)

At udvikle mere specialiserede og fleksible institutioner, dag- og botilbud, som bl.a. bedre kan imødekomme forskellige behov hos borgere og tage højde for, at behovene kan ændre sig over tid (SOF)

At bo- og dagtilbuddene støtter borgerne i at udnytte deres fulde potentiale i forhold til skolegang uddannelse og beskæftigelse (SOF)

Mere forebyggelse og sundhedsfremme, som kan bidrage positivt til den enkeltes livskvalitet og udskyldte aldersrelaterede sygdomme (SUF, SOF)

